

in tudi vé, da je to učitelju najboljša plača za njega trud. Če pa potegne človeku sreča črto čez pretekle mlade dni, pozabi njega, ki mu je pomagal na noge. On udarja s svojo besedo, katera ima dovolj poslušalcev, po učitelju ter mu bi najraje še ta kosček kruha odtrgal od lačnih ust. Da je to res, prepričal se je in prepriča se lahko vsakdo. O takih ljudeh pa se govori, da so ljudje brez srcá.

Vender se priznava veljava in moč ljudskega učitelja, in to prepričanje prodira vedno globlje v srce národa, našega národa, katereinu ljubezni teče zibelka v ljudski soli. Ob nji se napajajo otroška srca, ob nji se navzemajo zrelosti in moštva, nad njimi pa plava blagoslov božji ter obeta človeštvu lepše dni!

Našega učitelja-starca predrami vesel pozdrav: „Zdrav bodi, učenik!“ A to ni Judežev nagovor, to je pozdrav ljudstva, ki se vrača s težkega dela ter se nabira ob njem, da čuje iz njega ust besedo, katera je prinesla zadovoljstva in sreče njim in njih otrokom.

Učitelj se vzbudi iz svojih mislij, in veselje mu preleti obraz, zakaj, pred seboj gleda dozoreli sad svojega dela in truda. Blagost mu!

Končno priteče hčerka po očeta in z veselo pesmijo ga spremlja proti domu ter mu gladi z mehko roko resno čelo, kakor bi hotela izbrisati vse one težke misli iz njegove glave. O, ko bi bilo mogoče! — Nad vasjó pa leži tiha noč in rahel sen se giblje v učiteljevem srci: „Blagost ljudstvu, ki hvaležno in dobro želi tebi blagosti“.

* * *

Ko sem prebral to povest, zamislil sem se tudi jaz in zazdelo se mi je, da bi se dalo še mnogo, mnogo o tem napisati. Spoznal sem, da je šola s svetom tako tesno združena, da si šole ne morem misliti brez svetá in svetá ne brez šole. In če bi se dogodilo, da bi prenapetost nekaternikov končala tako šolo, kakoršna je, tedaj bi prišel človeštvu najstrašnejši dan. Vzemi narodu šolo — in ti si mu iz prsij iztrgal srce ter vanje položil kamen, kateri niti ne čuti, niti ne živi. In gorje takemu ljudstvu!

Naši dopisi.

Iz Novega Mesta. († O. Florentin Hrovat.) Res, da je letošnje leto jako nesrečno za naš stan in narod, ker bela žena — smrt — nam trga iz naše srede može značajne, — može delavne in neutrudljive v svojem poklicu.

Ni še dolgo, ko smo v našem okraji izgubili vestnega, neumorno delavnega in obče priljubljenega tovariša g. Antona Vrančič iz Zagradca, ko se nam je objavila zopet prežalostna vest, da je zapustil ta tužni svet 3. vel. travna preč g. o. Florentin Hrovat, vodja deške ljudske šole v Novem Mestu, samostanski vikar in slovenski pisatelj. Bodi mu postavljen tudi na tem mestu skromen spomenik.

Pokojni je bil rojen 11. vel. travna 1847 v Zgornjem Tuhinji; v red sv. Frančiška je vstopil 31. vel. srpana 1865. in bil posvečen v mašnika 24. kimovca 1870. Učiteljeval je najprvo v Kamniku od l. 1872. do 1875.; to leto prišel je v Novo Mesto ter bil učitelj do svoje smrti na deški ljudski šoli, katero je tudi vodil vestno in nepristansko od l. 1877. do zadnjega diha.

Dolgo je uže bolehal, ker dobil je pred nekaj leti plučni katar, kateri ga je sicer za nekaj časa ostavil, a kakor se je pokazalo popolnoma vender ne, ker ta ga je spravil v prezgodnji grob. Čestokrat so ga čé. gg. tovariši opominjali, da naj ne gre v šolo prej, da se popolnoma ozdravi, toda ni jih hotel ubogati, ker šola mu je bila ljubša, nego zdravje. Čez vse delaven, vesten in natančen bil je vedno v svojem poklicu, zatorej ga je tudi vse ljubilo, mlado in staro, učenci kakor učitelji, saj je bil z vsemi prijazen in tudi jako postrežljiv. Učiteljska bukvarna je bila prepuščena njemu, kot predsednik knjižničnega odbora, katero je uredoval in vodil mnogo let jako marljivo. Ljubljen in spoštovan je bil kot duhoven in kot učitelj.

Lahko si mislimo, da mu ni ostalo mnogo prostega časa, ker je imel v obeh stanovih mnogo posla, a tudi ta prosti čas je porabil; ni ga hotel pustiti brez sledu v morje neskončne večnosti, temveč vsak prosti čas je držal pero v roki, ter pisal, — pisal za narod slovenski in sosebno za njega mladino. Postavil si je s tem boljši in trajnejši spomenik, nego ga moremo mi postaviti. Kdo ne pozna lepih prestav spisov povsod znanega Kristofa Šmida? Kako radi jih prebirajo otroci, pa tudi odrasli. Tudi Mohorjani ga poznajo, ker je poleg drugega spisal celo knjigo o Franc Pirca; spisal je tudi življenjepis J. Volčiča. Koliko je spisal tudi po različnih časopisih, to nam še ni vse znano. „Vrtec“ je prinašal nekoč popise kranjskih mest, kar se je potem še v posebni knjigi natisnilo, itd. Ni mi možno naštevati vsega, kolikor in kar je uže spisal pokojni za svoj ljubljani narod. Koliko bi on še lahko storil, ko bi ga ne bila ugrabila ta neizprosna morilka v 47. letu njegove starosti, tedaj v najlepših letih moške dobe! — Res, da žalujejo za pokojnikom šolarji, duhovniki in učitelji pa tudi narod, toda kaj, ko ga ni več med nami, kdo ga pač nadomesti?

Da ga je ljubilo in čislalo vse, svedočil je njegov veličasten pogreb, kateri je bil v soboto 5. vel. travna ob 5. uri popoldne. Vreme je bilo čez vse slabo in viharo, poleg tega še tako hladno, da je na večer začelo snežiti, vendar si videl mnogo vnanjih gg. duhovnikov, učiteljev in drugih ljudi. Od domačih bilo je pa zastopano vse in še celo v obilnem številu so bili zbrani. Niti jednega urada ali društva nisi pogrešal. Gimnazijski dijaki so šli s svojim vodjo in profesorji, tudi učenci deške šole in učenke dekliške šole v Novem Mestu so šle skupno. Lep in dolg sprevod se je pomikal od frančiškanske cerkve, kjer je krsto blagoslovil in pogreb vodil mil. g. prost P. Urh, proti pokopališču. Med sprevodom si videl tudi nekaj nosačev vencev in novomeško gardo s svojo godbo. Pred cerkvijo so mu zapeli gimn. dijaki „Nad zvezdami;“ na pokopališču so pa najprvo kaj ginljivo zapeli nagrobnico šolarji deške šole pod vodstvom č. g. o. Otokarja, a potem tudi gimn. dijaki „Jamica tiha“.

Dali smo zemlji, kar je njenega; marsikatero oko je bilo rosno in žalostni smo ostavili mirodvor; šli smo — toda ne sami, tudi duh njegov šel je z nami in bode tudi ostal med nami, ker dela njegova so, katera ga vzdrže. Zatorej mu bodi blag spomin! R. i. p.!

Iz Postojine 20. vel. travna t. l. Učiteljska konferencija hode letos dne 6. rožnika v Senožetah z navadnim vspešnim in dvema referatoma. Kot dodatek vspešju je tudi volitev dveh zastopnikov v c. kr. okr. šolski svet.

Navadno take volitve kakor tudi vsake druge razburjajo duhove med volilci. Nečem reči s tem, da je med učiteljstvom prav tako kot drugod. Izobražen, razsoden človek se sam odloči na to ali ono stran in s tem dovolj. Za učiteljstvo so take volitve oziroma izvoljeni zastopniki v ožjem pomezu eminentne važnosti. Veliko stvari pride v c. kr. okr. šol. svetu na vrsto, katere ima s stvarno-učiteljskega stališča pojasniti jedino le zastopnik učiteljstva sam. Sicer nečem s tem drugim gospodom odrekati zmožnosti, ali mnogo je takih zadev, katere razume samo učitelj med učitelji. Drugi zastopniki vtegnejo biti strokovnjaki v ti ali oni stroki, a učitelji vendar niso.

Zato se godi krivica v tem oziru onim šolskim okrajem, kjer so ljudsko šolski nadzorniki profesorji srednjih šol. Učitelja razume in ume nadzorovati le, kdor je učitelj sam.

Torej o prihodnjih volitvah v c. kr. šolski svet!

Ne rečem, ime: prisednik c. kr. okr. šol. sveta je dolgo in vablivo ime, a takih zastopnikov ne maramo, ki bi imeli samo ime. Nam treba moč, ki tudi delajo na to, da si zaslužijo ime pravega učiteljskega zastopnika. — Tovariši, tovarišice! Časi so resni! Moj namen ni agitirati ne za Petra ne za Pavla, trdim pa le jedno: ostanimo na starem!

V drugih okrajih sicer ni navada, da bi se take stvari trosile po javnih glasilih, a naš okraj je velik, in ne samo glede temperamentov, tudi glede na zemljepisno lego dokaj različen, zato naj nikdo ne zameri, da sem stvar sprožil v pedagogičnem — ne političnem — glasilu.

Z vseh strani nam done glasovi, kako radikalni, kako napredno-narodni so učitelji. No to še niso naj grši primki! Pravijo tudi, da smo pristaši liberalizma in brezverske šole. To pa ni res! Kdo se je v nas spomnil 25letnice šolske postave? In vendar smo mi prisegli na te postave.

Zato mislim, da ne ravnamo napačno, če premostrimo nekoliko delovanje in tudi vspeh delovanja obeh dosedanjih zastopnikov ter volimo jednoglasno oba zopet v okr. šolski svet. Osebnosti nimajo tukaj ničesar opraviti, kdor se ravna po njih, oni je žrtva strasti. „In necessariis unitas!“ V to pomози Bog! *Dici.*

Iz Litije. Okrajna učiteljska konferencija za litijski okraj se bode letos vršila v Zatičini dne 4. mal. srpana. Na dnevnem redu so razven navadnih točok še sledeče: a) Uporaba Lavtarjeve metode pri poučevanju po Močnikovih računicah. Poročevalec g. F. Peterlin. b) Pojasnila o novih tiskovinah. c) Poročilo knjižničnega odbora o stanju in računu okrajne učiteljske knjižnice. — Pri konferenciji bodo izložena učila iz Šmartinske šolske delarne.

Društveni vestnik.

Iz Litije. (Vabilo.) „Učiteljsko društvo za litijski okraj“ zborovalo bode 7. roznika t. l. dopoldne ob 1/2 10 uri v šolskem poslopji litijskem sè sledečim vspešom:

1. Dopisi. 2. Volitev delegatov za letošnji glavni zkor „Zveze v Gorici“. 3. Predavanje. 4. Slučajnosti in razni nasveti. K prav obilni vdeležbi uljudno vabi odbor.

Iz ormoškega okraja. Učiteljsko društvo ormoškega okraja je priredilo 10. vel. travna t. l. izlet k sv. Bolfanku blizu Središča na katerem se je slavila „25letnica državnih šolskih postav“. Zbralo se je mnogo učiteljstva in odličnih gostov iz raznih krajev. Odpisal se je tudi udanostni brzovaj Njega Veličanstvu presv. cesarju. Izlet in s tem združena slavnost se je izvršila jako imenitno v vso čast društvu in njega marljivim udom.

Iz Krškega. (Pedagogičsko društvo.) Zaradi tiskarskih zaprek se je izdaja že obljubljenih knjig za l. 1893. in 1894. precej zakasnila. Te dni se bode razposlala knjižica „Pouk o értežih“ z 59 podobami in nastopno vsebino: Predgovor. I. O situacijskih értežih. II. Stavbarski érteži. III. Nekoliko o senci. IV. Nekaj o barvah. V. O perspektivi. VI. Znanstveni izrazi. — Knjižica velja za neude 1 krono s poštnino vred ter se dobiva pri Pedagogičkem društvu v Krškem in v tiskarni Drag. Hribarja v Celji. — Dobè se tudi posamezne priloge in sicer I. Nauk o projekcijah, 22. pod. za 10 kr. II. Nauk o senci, 17 pod. za 8 kr. III. Nauk o perspektivi, 21 pod. za 10 kr.

V kratkem izide kakih 17 pol obsegajoča knjiga z naslovom: Nazorni nauk. V jeseni pa izidejo „Razni spisi“ v posebni knjigi.

Vestnik.

Osobne vesti. G. Josip Korošec, učitelj na Jesenicah, je imenovan nadučiteljem v Kropi.

Pismena vprašanja pri zadnji preskušnji učne usposobljenosti v Ljubljani so bila: *Za ljudske šole: Pedagogika:* Was ist das erziehliche und unterrichtliche Ziel der Volksschule und wie kann es erreicht werden? — *Slonenski jezik:* Kako naj učitelj skrbi za zdravje svojih učencev? — *Matematika:* I. Krčmar kupi 12 hl vina za 240 gld., toči